

AVIZ

referitor la propunerea legislativă „Lege privind crearea registrului lucrătorilor Securității și legăturilor de rudenie ale persoanelor care ocupă demnități sau funcții publice cu aceștia prin completarea Ordonanței de urgență nr.24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității”

Analizând propunerea legislativă „Lege privind crearea registrului lucrătorilor Securității și legăturilor de rudenie ale persoanelor care ocupă demnități sau funcții publice cu aceștia prin completarea Ordonanței de urgență nr.24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității” (b85/16.03.2021), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.XXXV/1459/23.03.2021 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr.D186/23.03.2021,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele considerente:

1. Prezenta propunere legislativă are ca obiect de reglementare, în fapt, completarea cu trei alineate a art.3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.293/2008, cu modificările și completările ulterioare.

Prin proiect se propune extinderea dreptului cetățenilor, al presei scrise și audiovizuale, al partidelor politice, organizațiilor neguvernamentale legal constituite, autorităților și instituțiilor publice de a fi informați/informate, la cerere, în legătură cu existența sau inexistența calității de lucrător al Securității, în sensul actului normativ de bază, a rudelor de până la gradul al III-lea ale persoanelor care ocupă următoarele demnități sau funcții: Președintele României, deputat sau

senator în Parlamentul României, membru în Parlamentul European, membru al Guvernului, Avocatul Poporului și primar.

Totodată, se are în vedere și crearea unui registru public al tuturor lucrătorilor Securității, care să fie publicat pe pagina proprie de internet a Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității și să permită identificarea acestora după anumite criterii, unul dintre ele fiind chiar legătura de rudenie de până la gradul al III-lea cu persoanele care ocupă demnitățile sau funcțiile publice de mai sus.

Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor organice, fiind incidente dispozițiile art.117 alin.(3) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea prevederilor art.75 alin.(1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Camera Deputaților.

Menționăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se poate pronunța asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

2. Din punct de vedere al fondului reglementării, semnalăm că soluțiile legislative propuse creează o discriminare între cetățeni pe criteriul legăturii de rudenie cu persoane care au fost lucrători ai Securității, fiind susceptibile de a contraveni prevederilor art.4 alin.(2) din Constituție privind egalitatea între cetățeni și ale art.16 alin.(1) din Legea fundamentală privind egalitatea în drepturi a cetățenilor. Astfel, chiar dacă nu există o răspundere juridică a cetățenilor pentru opțiunile rudelor lor de până la gradul al III-lea inclusiv, având în vedere cele reținute în Expunerea de motive, se instituie o prezumție de imoralitate pentru acești cetățeni, care ar putea reprezenta un dezavantaj electoral pentru aceștia, putând fi afectat dreptul de a fi ales, consacrat de art.37 din Constituție, precum și dreptul de a fi ales în Parlamentul European, consfințit de art.38 din Legea fundamentală.

3. Din perspectiva modalității de corelare a soluțiilor propuse cu actul normativ de bază, precum și de structurare a propunerii legislative, constatăm faptul că soluția legislativă preconizată pentru **art.3 alin.(2)** din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.24/2008 nu este corelată cu reglementarea actuală, respectiv cu prevederile art.5 alin.(1), (2), (4) și (5), precum și cu cele ale art.5¹ din cuprinsul Cap.II *Proceduri privind accesul la dosar și deconspirarea Securității*, Secțiunea a 2-a *Procedura de verificare a persoanelor care candidează sau ocupă funcții sau demnități publice* din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.293/2008, cu modificările și completările ulterioare.

Astfel, potrivit art.5 alin.(1), persoanele care au fost alese sau numite în una dintre demnitățile sau funcțiile prevăzute la art.3 lit.b) - h¹) au obligația să facă o declarație pe propria răspundere **în sensul că au avut sau nu calitatea de lucrător al Securității** sau de colaborator al acesteia.

Totodată, această obligație este prevăzută și în art.5¹ alin.(1), norma aplicându-se persoanelor care au fost alese sau numite în una dintre demnitățile sau funcțiile prevăzute la art.3 lit.i) - y).

Deși din cadrul demnităților sau funcțiilor pe care le pot ocupa persoanele prevăzute la **art.3 lit.b) - h¹)** fac parte și cele propuse de inițiator, respectiv cele de: deputat sau senator în Parlamentul României, membru în Parlamentul European (lit.b)), membru al Guvernului (lit.c)), primar (lit.g)), subliniem că din declarația pe propria răspundere trebuie să reiasă dacă **au avut sau nu calitatea de lucrător al Securității** sau de colaborator al acesteia, declarația nereferindu-se și la existența sau inexistența acestei calități pentru rudele de până la gradul al III-lea ale persoanelor care ocupă respectivele demnități sau funcții.

Observația este valabilă, în mod corespunzător, și pentru **art.3 lit.i) - y)**, în cadrul căruia se încadrează ipoteza propusă de către inițiator cu privire la Avocatul Poporului (lit.j).

Mai mult decât atât, la **art.5 alin.(4) lit.b)**, se face referire la obligația autorităților publice la care se depun declarațiile pe proprie răspundere de a trimite la CNSAS o listă cu persoanele prevăzute la art.3 lit.b) – h¹), listă care să cuprindă, printre altele, numele și prenumele *tatălui*, respectiv numele și prenumele *mamei*, nefiind prevăzute și celelalte rude până la gradul al III-lea, așa cum se preconizează în proiect.

Cu privire la soluția legislativă propusă în textul **art.3 alin.(3)** referitoare la obligația Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității de a publica pe pagina proprie de internet un registru public al tuturor lucrătorilor Securității, relevăm că, în prezent, printre atribuțiile principale ale CNSAS, prevăzute în **art.14** din cadrul Secțiunii 1 a Cap.III *Organizarea și funcționarea Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității*, se numără următoarele:

„Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității exercită următoarele atribuții principale:

d) asigură exercitarea dreptului de acces la informațiile de interes public cetățenilor români cu domiciliul în țară și în străinătate, precum și presei scrise și audiovizuale, partidelor politice,

organizațiilor neguvernamentale legal constituite, autorităților și instituțiilor publice, în conformitate cu prevederile Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare;

e) dă publicității informațiile și documentele cu privire la activitatea, structura și componența Securității, care atestă implicarea Securității și a altor structuri politice și represive ale regimului totalitar comunist în săvârșirea unor fapte împotriva vieții, integrității fizice sau psihice, a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, precum și a unor acte de trădare a intereselor naționale, cu respectarea legislației privind protejarea informațiilor care privesc siguranța națională; procedura urmată, în vederea publicării numelor celor implicați în săvârșirea acestor fapte, este aceeași ca și pentru lucrătorii Securității, identificați în urma verificărilor din oficiu, prevăzute de prezenta ordonanță de urgență;”.

În cazul în care se dorește lărgirea sferei atribuțiilor CNSAS, proiectul ar fi trebuit să vizeze completarea corespunzătoare a art.14, și nu a art.3, întrucât normele propuse pentru alin.(3) și (4) ale art.3 nu se încadrează din punct de vedere tematic în economia art.3.

4. Mai mult decât atât, semnalăm că soluțiile legislative preconizate în prezenta propunere nu sunt **temeinic fundamentate**, luându-se în considerare interesul social, politica legislativă a statului român și cerințele corelării cu ansamblul reglementărilor interne.

În concordanță cu aceste deziderate, potrivit art.6 din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare, proiectul de act normativ trebuie să instituie reguli **necesare, suficiente și posibile** care să conducă la o cât mai mare stabilitate și **eficiență legislativă**.

Totodată, dispozițiile art.31 din Legea nr.24/2000 impun ca **instrumentul de motivare** să prezinte cerințele care reclamă intervenția normativă – cu referire specială la insuficiențele și neconcordanțele reglementărilor în vigoare, principiile de bază și finalitatea reglementării propuse, cu evidențierea elementelor noi, subliniind implicațiile asupra legislației în vigoare, consultările derulate în vederea elaborării prezentei propuneri, precum și măsurile de implementare, respectiv modificările instituționale pe care le presupune aplicarea noului act normativ.

În plus, modalitatea de structurare pe secțiuni a Expunerii de motive, care cuprinde subsecțiuni de genul „Descrierea situației actuale”, „Schimbări preconizate”, „Alte informații” nu este specifică tipicului uzitat în cazul propunerilor legislative, ci se aseamănă, mai degrabă, cu Notele de fundamentare ale proiectelor de acte normative inițiate de Guvern.

De altfel, menționăm că, în sensul fundamentării temeinice a actelor normative, reglementate prin art.6 din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, s-a pronunțat în mod constant și Curtea Constituțională, printr-o serie de decizii, printre care amintim Decizia nr.682/2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.743 din 11 iulie 2012, decizie prin care Curtea a constatat că *„dispozițiile art.6 din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă, republicată, cu modificările ulterioare, instituie obligația fundamentării actelor normative. [...].*

Lipsa unei fundamentări temeinice a actului normativ în discuție determină încălcarea prevederilor din Constituție cuprinse în art.1 alin.(5) ”.

PREȘEDINTE

Florin IORDACHE

București

Nr. 222 / 16.04.2021.

Ordonanță de urgență privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității

aprobată cu modificări și completări prin L. nr. 293/2008

M. Of. nr. 800/28 nov. 2008

1 rectificare

M. Of. nr. 227/25 mar. 2008

rectifică alin. 2 din preambul, art. 5 alin. (3), anexa

RECTIFICARE

2 modificări prin

L. nr. 293/2008

M. Of. nr. 800/28 nov. 2008

Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității

*modifică preambulul, art. 1 alin. (2), (5), (10) și (13), art. 2 lit. a) și b), art. 3 partea introductivă și lit. h), art. 3 lit. l), o), r), u) și z), art. 4 alin. (1), (2) și (4), art. 5 alin. (1), alin. (2) partea introductivă și lit. h), alin. (4) partea introductivă, art. 7 alin. (1) și (3), art. 8 partea introductivă, art. 10 alin. (2), art. 11 alin. (1) și (2), art. 14 lit. e), art. 17 alin. (13), art. 18, art. 25 alin. (2), art. 28 alin. (3), art. 30 alin. (5), art. 31 alin. (4), art. 33 alin. (1), art. 34, art. 36, art. 37 alin. (1), anexa;
introduce lit. h_1 la art. 3, lit. d_1 la art. 5 alin. (2), alin. (8) la art. 30;
abrogă art. 2 lit. c), art. 5 alin. (6)*

3 aprobată cu modificări și completări prin

L. nr. 293/2008

M. Of. nr. 800/28 nov. 2008

Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității

4 rectificare

M. Of. nr. 810/3 dec. 2008

rectifică anexa

RECTIFICARE

5 modificări prin

D.C.C. nr. 672/2012

M. Of. nr. 559/8 aug. 2012

Decizia nr. 672 din 26 iunie 2012 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității

suspendă pentru o perioadă de 45 zile dispozițiile art. 2 lit. b) teza întâi cu privire la sintagmele "indiferent sub ce formă" și "relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității", (termenul se împlinește la 21 septembrie 2012) după care operează dispozițiile art. 147 din Constituție

6 admisă excepție de neconst. prin

D.C.C. nr. 672/2012

M. Of. nr. 559/8 aug. 2012

Decizia nr. 672 din 26 iunie 2012 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității

art. 2 lit. b) teza întâi cu privire la sintagmele "indiferent sub ce formă" și "relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității"

7 modificări prin

L. nr. 187/2012

M. Of. nr. 757/12 nov. 2012

Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal

modifică, la data de 1 februarie 2014, art. 30

(v. Decizia I.C.C.J. nr. 4/2014 - M. Of. nr. 434/13 iun. 2014)

- ⁸ modificări prin D.C.C. nr. 107/2014 M. Of. nr. 318/30 apr. 2014
Decizia nr. 107 din 27 februarie 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 2 lit. b) și ale art. 10 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității *suspendă pentru o perioadă de 45 zile dispozițiile art. 10 alin. (1) (termenul se împlinește la 14 iunie 2014), după care operează dispozițiile art. 147 din Constituție*
- ⁹ admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 107/2014 M. Of. nr. 318/30 apr. 2014
Decizia nr. 107 din 27 februarie 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 2 lit. b) și ale art. 10 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității *art. 10 alin. (1)*
- ¹⁰ modificări prin L. nr. 161/2019 M. Of. nr. 630/29 iul. 2019
Lege pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității *introduce 5_1, 12_1 și 12_2; abrogă art. 32*